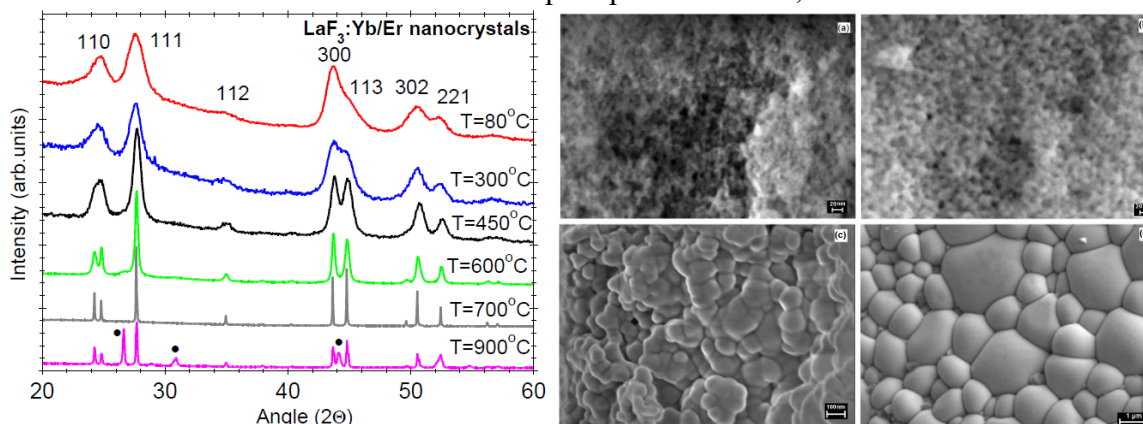

Titlu Faza: **Proprietățile luminescente și magnetice ale materialelor nanostructurate multifuncționale dopate cu pământuri rare**

Obiectivul : sinteza și caracterizarea materialelor nanostructurate multifuncționale dopate cu pământuri rare cu proprietăți luminescente și magnetice pentru posibile aplicații în imagistica medicală.

Pentru prepararea luminoforilor **LaF₃:Yb³⁺(4%)/Er³⁺(1%)** și **CeF₃:Tb³⁺(8%)** sub formă de pulbere fină nanocristalină s-a folosit metoda precipitării chimice, urmată de calcinare la 400°C.

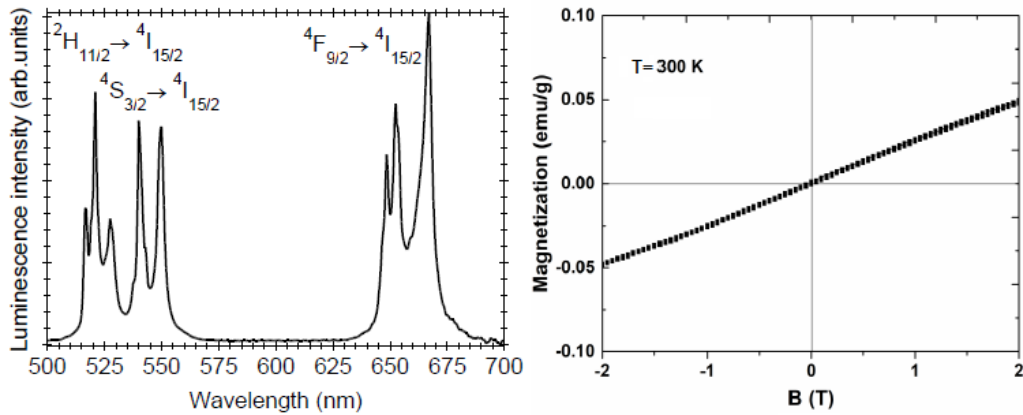
Figura 1 Difractogramele (XRD) (stânga) și imagini de microscopie SEM (dreapta)

Difractogramele înregistrate pe pulberii uscate nanocristaline de LaF₃:Yb / Er calcinate la diferite temperaturi (Fig. 1 stânga) au arătat formarea fazei nanocristaline de LaF₃ și apariția fazei LaOF la 900°C. Din analiza SEM (Fig.1 dreapta) s-a observat o dependență a dimensiunilor nanocristalelor de temperatură, slabă până la 450°C (10-15nm), urmată de o creștere accentuată (dimensiuni de microni), pentru 700°C. Procesul de creștere a fost descris pe baza modelului de creștere de tip Ostwald, în care particulele mai mari cresc în detrimentul particulelor mai mici. Spectrele XPS au arătat maxime caracteristice lantanului (La3d5/2, 3d5/2) și fluorului (F1s1/2) la energii de legătură de aproximativ 837, 851 și respectiv 685 eV și au evidențiat un strat subțire de La și Er oxidat de aproximativ 1 nm la suprafața nanocristalelor, ionii de Yb fiind legați în principal de ionii de fluor. Sub pompă cu lumină laser de 980 nm, s-a observat luminescența UC „verde” (²H_{11/2}, ⁴S_{3/2}) → ⁴I_{15/2}) și „roșie” (⁴F_{9/2} → ⁴I_{15/2}) datorită ionilor Er³⁺. Odată cu creșterea temperaturii de calcinare s-a observat o creștere progresivă a luminescenței UC datorită reducerii efectelor de stingere a suprafeței și creșterii fracției de ioni Er legați de fluor implicați în procesul de luminescență UC.

Folosind aceeași metoda s-au preparat pulberi nanocristaline de CeF₃, CeF₃:Tb³⁺ care după calcinare la 400°C au arătat formarea fazei nanocristaline de CeF₃. Imaginile de microscopie SEM au arătat prezența nanoparticulelor de CeF₃ de ordinul a 10-15nm. În spectrele de luminescență se observă benzile tipice ionului Tb³⁺ și asociate dezexcitațiilor de pe starea excitată ⁵D⁴ pe stările inferioare ⁷F_J. Curbele de magnetizare înregistrate la temperatură joasă (5 K) și la temperatura camerei (280K) au arătat ca proba este paramagnetică. Acest comportament se datorează exclusiv prezenței în structură a ionului Ce³⁺, pământurile rare fiind în general substanțe paramagnetice. S-a observat o evoluție atipică a magnetizării în funcție de temperatură, datorată cel mai probabil clusterizării nanoparticulelor cu dimensiuni de până la 10 nm.

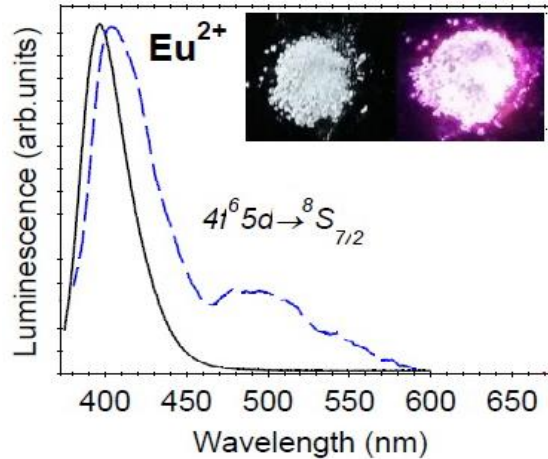
Pentru prepararea luminoforului **LiYF₄ dopat cu Yb³⁺(4%)/Er³⁺(1%)** sub formă de pulbere nanocristalină s-a folosit precipitarea simultană și locală a nanofluorurilor de LiF și YF₃

în prezența solventului etilen glicol (în condiții obișnuite de atmosferă și temperatură) urmata de reacția în stare solidă dintre acestea la 450°C. Difractogramele înregistrate au aratat formarea fazei nanocristaline de LiYF₄ la temperaturi mai mari de 500°C. Din imaginile de microscopie SEM s-a observat formarea nanoparticulelor aglomerate de aprox. 100 nm. Sub pompare cu lumină laser de 980 nm, probele au prezentat luminescență UC „verde” (²H_{11/2}, ⁴S_{3/2}) → ⁴I_{15/2}) și „roșie” (⁴F_{9/2} → ⁴I_{15/2}) datorită ionilor Er³⁺. În urma dopării cu Gd materialul prezintă proprietăți magnetice datorate momentelor magnetice ale ionilor Gd³⁺ asociate celor 7 electroni neîmperecheați din sub-nivelele 4f interioare. (Fig. 2)

Figure 2. Spectrele de up-conversion (stânga) și curbele de magnetizare (dreapta)

Pentru prepararea **nanocristalelor BaCl₂ dopate cu Eu²⁺** s-a folosit metoda sol gel urmată de descompunerea (termoliza) xerogelului rezultat la temperatura de 400-500°C. Analiza Rietveld a indicat o ușoară distorsiune a celulei iar dopantul afectează numai ionii de clor de prim ordin, vecini de Ba²⁺. În spectrele de luminescență excitate cu UV sau X s-a observat o luminescență puternică la 402nm, asociată tranziției $4f^6 5d^1 \rightarrow ^8S_{7/2}$ a ionului Eu²⁺ (Figura 3).

Figura 3. Spectrele de luminescență înregistrate la excitare cu radiație UV (curba continuă) și X (curba punctată); in inset este prezentată proba în lumină naturală și la excitare cu UV.

Pentru analiza procesului de dopare cu Eu²⁺ a nanocristalelor BaCl₂ s-a folosit spectroscopia RES în banda X și banda Q. Probele investigate fiind pulberi nanocristaline, majoritatea liniilor hiperfine nu pot fi distinse din cauza lărgirii liniei. Din simularea spectrelor s-au găsit parametrii: valoarea izotropă $g_{iso} = 1.99517$, constanta de cuplare izotropă hiperfină $A_{iso} = 42.4$ MHz, cu parametru de desplicare de câmp zero $B_{20} = 21$ MHz și $B_{22} = -493$ MHz.